

fige, at den Mand, som han valgte, eller som paa hans Tid blev valgt til at staae i Spidsen for Stutteriet, var en energisk Mand, men han var en høist paalidelig Mand, der upaatvivelig gjorde, hvad der blev ham paalagt. Under hele den Tid indtil — var det ikke i 1853, den Lov kom frem, hvor der først blev Spørgsmaal derom? — (Stemmer: 1852!) Naa! — indtil 1852 gik Stutteriet med en stor Grad af Frihed; man bevægede sig omtrent som man vilde, men Stutteriet kunde ikke lykkes i nogen Retning. Saa gav man den Omstændighed Skylden derfor, at man havde valgt disse engelske Heste, deels Væddeløbsracen og deels Karret-racen, man antog, at dette var Aarsagen til, at det blev flettere, og man begyndte da igjen at skaffe det frederikborgske Stob tilveie. Det er dette Forsøg, som nu er gennemført, og naar man nu undersøger det nøiere og mere, at der har været nogen væsentlig Forhindring for at sætte denne Plan igjennem i Andet end deri, at de, som vare beskæftigede dermed, ikke vidste, ved hvilke Midler det kunde sættes igjennem, og deri, at det indenfor Grændserne af et saa snevert Hestehold, som her var givet og kunde gives, ikke lod sig sætte igjennem, da har man Uret, thi netop i disse Omstændigheder ligger Grunden til, at alle disse Eksperimenter med de Midler, vi kunde yde dertil, ikke kunde lykkes. Man skal vel lægge Mærke til, at Interessen for Stutterivæsenet ikke blev staaende ved Hertugen af Augustenborg alene, den gik gjennem hele Landet dengang, saaledes at flere af de største Godseiere og betydeligste Mænd selv begyndte at arbejde med Hestehold for at udvikle en bedre Hesterace i Landet, men det mislykkedes. Vi fik Rendebaner, Kjørebener og Væddeløb, men een Ting fik vi ikke, det var Penge i det Overmaal, som skulde til for at skaffe den Art Kunststykker frem. Vi fik derimod dengang Noget, hvormed disse Bestræbelser ikke hængte sammen, og hvortil de ikke behøvedes, nemlig en aarlig forøget Udførsel af Heste til i det Hele taget bedre Priser, og en stadig Arbeiden for at skaffe Heste i en Skikkelse, som passede bedst for Landet, nemlig saaledes, at de under deres Opvæxt tidligt kunde begynde at betale sig, og i en

passende Skikkelse til at kunne sættes til taaleligt gode Priser, uden at Hesteholdet blev allfor kostbart og vanskeligt for Besidderen. Det er den eneste Veie, hvorpaa jeg troer, at vor Hesterace kan forbedres, nemlig den, at vi fortsætte at tjene paa vort Hestehold, hvad vi kunne, og at vi, naar vi Intet tjene ved at sælge vore Heste, lade være at holde Heste. Alt som vort Land gaaer over fra at være Overdrev til at blive Agerbrug, bliver det: at lægge Heste til mindre og mindre frugtbringende og mere og mere et Liebhabereri for Enkelte, men ikke en Industrigreen, som for det Hele har Noget at bethyde. Jeg troer altsaa, at, naar den høitærede Indenrigsminister tager dette under Overveielse, vil han komme mere over til, hvad der ønskes her i Thinget, nemlig, at det bliver Regjeringens alvorlige Hensigt, sluttende sig til, hvad der dog ligger paa Bunden af Fleertallet af Commissionens For- mening, at opløse Stutteriet som Statsindretning, og bringe det over paa privat Haand, isald Noget vil give sig af dermed; og naar han da dertil forlanger i en ikke allfor lang Række af Aar noget Tilskud fra Statskassens Side, for at Stutteriet kan overlades til fri Benyttelse af en saadan Mand, tør jeg sige, at, hvor Meget man end har imod at give ud i denne Retning, er det dog det, man hovedsagelig har mod, at Stutteriet fortsættes som Statsinstitut, og at man bliver ved i en Række af Aar at arbejde med det uden noget for- standigt Formaal. Dersom den høitærede Indenrigsminister derfor kunde give den Forsikring, at dette ogsaa var Regjeringens Hensigt, troer jeg, at dette vilde virke meget beroligende ved Afstemningen over denne Lov, og at selv Forslagsstilleren da havde naaet sin væsentligste Hensigt med at stille dette Forslag.

Indenrigsministeren: Jeg skal gjøre den ærede sidste Taler opmærksom paa, at der er en alvorlig, i mine Tanker meget alvorlig Vanskelighed at overvinde ved at overlade Stutteriet til privat Entreprise; det er den, at Staten da vanskeligt, ja jeg tør sige, umuligt kan have Sikkerhed for, at den faaer noget Udbytte af Stutteriet. Man kan meget let sikkre sig imod, at Noget gaaer tabt for Lan-